

TRANSPORTMINISTEREN

Miljø- og Fødevareudvalget
Folketinget

Dato 16. marts 2020
J. nr. 2020-1799

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Miljø- og Fødevareudvalget har i brev af 19. februar 2020 stillet mig følgende spørgsmål (MOF alm. del), som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra René Christensen (DF).

Spørgsmål nr. 575:

Banedanmark har tidligere oplyst, at ingen alternativer til glyfosatbaserede bekæmpelsesmidler har vist sig tilstrækkeligt effektive og/eller rentable, jf. svar på MOF alm. del –spørgsmål 138, folketingsåret 2018-19, 2. samling. Vil ministeren redegøre for de økonomiske konsekvenser for Banedanmark, hvis sel-skabet ikke længere kan gøre brug af glyfosatbaserede bekæmpelsesmidler?

Svar:

Glyphosat (Roundup) anvendes på transportområdet i langt overvejende grad til behandling af jernbanespor, og har et jernbanesikkerhedsmæssigt formål. Brugen af sprøjtemidler på transportområdet er nødvendig, da sprøjtning ikke uden sikkerhedsmæssige risici og driftsforstyrrelser kan erstattes af anden bekæmpelse.

Transport- og Boligministeriet anvendte 1051 kg glyphosat (Roundup) i 2018, hvor Banedanmark alene stod for ca. 90 pct. af forbruget. Banedanmark har vurderet, at det vil medføre økonomiske meromkostninger for Banedanmark på mindst 200 mio. kr. årligt og muligvis flere gange højere, hvis Banedanmark ikke længere kan anvende glyphosat.

Forbydes glyphosat forventes det ikke kun have økonomiske konsekvenser.

Effektiv bekæmpelse af vegetation er desuden nødvendig for at forebygge nedbrydningen af sporet og ballasten, så driften kan sikres under sikkerhedsmæssigt og arbejdsmiljømæssigt forsvarlige forhold. Hvis vegetationen ikke bekæmpes, vil sporet endvidere gradvist gro til, ballasten vil blive nedbrudt og afvandingsvejen vil blive forringet. Det vil føre til destabilisering af sporet og ultimativt til sporlukninger.

Såfremt vegetation i sporet og på øvrige befæstede arealer skal fjernes uden brug af sprøjtemidler, vil det ligeledes udgøre en arbejdsmiljørisiko, da det vil kræve færdsel til fods på banelegemet for eksempel ved vedligehold eller range-ring.

På nuværende tidspunkt findes der ikke nogen reelle alternativer til glyphosat og netop derfor har Banedanmark længe haft fokus på at sprøjte så lidt som muligt.

Bekæmpelse af vegetation i sporarealer foregår i dag med et såkaldt sprøjtetog med glyphosat, hvor der anvendes teknologi, der muliggør en præcis dosering i forhold til den enkelte lokalitet.

Ved hjælp af GPS-lokalisering og fotooptisk registrering sikres det, at der kun sprøjtes i præcist doserede mængder direkte på vegetationen.

I forhold til invasive arter bekæmper Banedanmark i dag den invasive art bjørneklo på alle typer arealer. Uden for sporet foregår denne bekæmpelse manuelt med håndsprøjte indeholdende glyphosat.

Banedanmark har i de senere år også fulgt udviklingen af diverse testforsøg af en række alternativer til anvendelse af pesticider, herunder vanddamp, termisk afbrænding, infrarød stråling, myresyre, skum og hvidløgssaft, men ingen af metoderne har vist sig tilstrækkeligt anvendelige i sporet, og enkelte af metoderne har vist sig at nedbryde sporet.

Termisk eller elektrisk bekæmpelse (sporkørende maskiner, der bekæmper vegetation ved varme, vand eller elektricitet) har været undersøgt, men det vil have andre negative miljøpåvirkninger og skadepåvirkninger af sporet. Metoden med varmt vand kræver desuden meget store vandmængder og CO₂-belastningen er stor. Herudover vil det kræve flere årlige behandlinger, og dermed er det mere omkostningstungt end den aktuelle metode. Endelig viser hidtidige forsøg, at de sporkørende maskiner kan operere med ca. 2-5 km/t i timen, hvor sprøjtetog kan køre ca. 50 km/t. Derfor vil metoden kræve mange flere sporspæringer og vil påvirke togafviklingen og øvrige arbejder i sporet.

Et andet alternativ er øget ballastrensning, som medfører at mængden af jord og finstof (humus) i sporet nedbringes, og dermed forebygges vegetationsvækst. Øget ballastrensning vil udgøre en årlig meromkostning på mindst 200 mio. kr. og muligvis flere gange højere og vil endvidere medføre driftsforstyrrelser, fordi sporet vil skulle lukkes hyppigere end i dag.

Aktuelt planlægger Banedanmark i foråret 2020 sammen med den nuværende leverandør at teste anvendelsen af det naturligt forekommende aktivstof pelargonisyre (der vurderes som mere skånsomt, da det nedbrydes meget hurtigt).

Banedanmark erfaringsudveksler løbende med andre infrastrukturforvaltere i Europa, blandt andre Tyskland, Belgien, Sverige og Norge, og følger herigenem udviklingen inden for området. De alternativer til brug af pesticider til

Side 3/3

bekæmpelse af vegetation i sporet, der i dag findes på europæisk plan, medfører, foruden de økonomiske omkostninger, dog alle væsentlige og u hensigtsmæssige ændringer i forhold til vedligeholdelsesprocesser og driftsforstyrrelser.

Med venlig hilsen

Benny Engelbrecht